

Lausuntoyhteenvedo: liikenne- ja viestintäministeriön asetusluonnoksesta Liikenne- ja viestintäviraston liikennettä koskevista maksullisista suoritteista

Yleistä

Liikenne- ja viestintäministeriö pyysi sidosryhmiltä lausuntoja maksuasetusesityksestä. Esitys oli lausuttavana lausuntopalvelu.fi -palvelussa ajalla 24.10. – 20.11.2025. Lausuntoja saatiin yhteensä 21 kpl.

Asetuksen pykäläsisältö säilyisi muutoin voimassa olevan asetuksen mukaisena, paitsi asetuksen 3 §:ään ehdotetaan uusina suoritteina suullinen taksinkuljettajakoe terveysperustein ja raideliikenteen museoliikennettä tai museokalustoa koskevat tietyt suoritteet sekä muutama tekstitarkennus.

Maksut sisältävään liitteeseen ehdotetaan kattavasti lähes kaikkiin ilmailun, merenkulun, raideliikenteen ja tieliikenteen suoritelmaksi noin 10 – 30 % maksukorotuksia, yksittäisiin suoritteisiin tulisi tätä merkittävämpiä maksukorotuksia. Lisäksi asetuksen liitteeseen tulisi lakimuutoksiin perustuvien uusien suoritelmien lisäyksiä ja yksittäisiä muita muutoksia sekä teknisiä tarkennuksia ja korjauksia.

Tiivistelmä annetuista lausunnoista

If Vahinkovakuutus esittää lausunnossaan liikennekäytöstä poistosta perittävän rekisteröintimaksun korottamista merkittävästi, jolloin insentiivi lyhytaikaisiin liikennekäyttöihin poistuisi. Saman ajoneuvon jatkuvat liikennekäytöstä poistot luovat tilanteita, joissa ajoneuvoa käytetään lainvastaisesti liikenteeseen liikennekäytöstä poiston ajalta. Tällaisten ajoneuvojen määrä liikenteessä on kymmeniä tuhansia, ja niistä aiheutuu merkittävät verotulojen ja vakuutusmaksujen menetykset vuosittain. Lyhytaikaiset, toistuvat liikennekäytöt luovat tarpeetonta vakuutusmaksujen korotuspainetta sellaisille ajoneuvojen haltijoille, joilla ajoneuvo on pääasiallisesti liikennekäytössä.

Suomen Autokoululiitto toteaa lausunnossaan, että viranomaiskulut muodostavat jo nyt kohtuuttoman suuren osuuden ajokorttien hankkimisen kokonaiskustannuksista, mutta katsoo kuitenkin, että kaavailut korotukset viranomaismaksuihin ovat oikeutettuja, mikäli maksujen korotuksilla pystytään välttämään suunnitelmassa olevat palvelupisteverkon supistamiset, kehittämään tutkintoja, sekä parantamaan tutkintojen vastaanottajien ja palveluneuvojen ammattitaitoa.

Väylävirasto kannattaa tavoitteena olevaa maksullisen toiminnan täyttää kustannusvastaavuutta ja resurssien turvaamista. Väylävirasto kiittää valmistelussa tehtyä viranomaistyön arviointia ja sitä seuraavaa hinnan laskua viranomaisvalvonnan suoritteiden vuosimaksuissa.

HaminaKotka Satama Oy kiinnittää huomiota viranomaismaksujen korotuksiin, jotka kohdistuvat merenkulkuun ja satamien kautta kulkevaan liikenteeseen. Korotusten laajuus ja samanaikaisuus muiden maksujen, kuten väylämaksujen, kanssa herättävät huolta satamien kilpailukykyistä ja Suomen logistisesta asemasta. Suomen satamat ovat keskeinen osa kansainvälistä kauppaa ja huoltovarmuutta. On tärkeää, että viranomaismaksujen taso tukee näitä tavoitteita ja säilyttää kilpailukykyisen toimintaympäristön.

Suomen Yrittäjät katsoo lausunnossaan, että maksuperustelain mukaisesti kustannuksia vastaava hinnoittelu on perusteltua, mutta ylikatteelliseen hinnoitteluun suhtaudutaan kielteisesti. Lisäksi lausunnossa kiinnitetään huomiota siihen, että eräiden suoritteiden hinnankorotukset ovat suuria. Jatkossa tulisi pyrkiä välttämään suuria kertakorotuksia. Suomen Yrittäjät pitää välttämättömänä, että jatkossa suoritteiden edellyttämään viranomaistyötä arvioidaan kriittisesti ja pyritään tehostamaan prosesseja, joka hillitsee suoritteiden hintojen nousua.

Logistiikkayritysten Liitto painottaa lausunnossaan tehokkaan ja toimivan logistiikan kriittisyyttä Suomelle. Koronapandemia ja Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ovat entisestään korostaneet Suomen riippuvuutta kansainvälisistä markkinoista ja verkostoista, sekä sujuvien toimitusketjujen merkitystä Suomen kilpailukyvyllä. Liitto pitää sinänsä ymmärrettävänä periaatetta, jossa viranomaismaksujen perustana on 100-prosenttinen kustannusvastaavuus. On kuitenkin erittäin valitettavaa, että monet tieliikennettä koskevat maksut ovat nousemassa vuonna 2026 13-18 %, tieliikenteen kansainvälisten kuljetuslupien maksut keskimäärin jopa 30 %. Maksutasojen korotusprosentti ylittää merkittävästi yleisen inflaation tai kuluttajahintojen nousuvauhdin. Logistiikkayritysten Liitto pitää erittäin tärkeänä, että maksuihin liittyvä viranomaistoiminta, tietojärjestelmien ylläpito ja kehittäminen sekä viranomaisresurssien käyttö on mahdollisimman tehokasta, jotta vastaavilta maksutasojen kertaluontoisilta nousuilta voidaan tulevaisuudessa välttyä.

Suomen Varustamot ry lausuu, että luonnoksessa esitetään nostettavan 60 euron vuosimaksua aluksen rekisterissäpitämiseksi 70 euroon. Lausunnonantaja katsoo, että esitetyn uuden maksun avulla rekisterin oikeellisuus laskutetaan myös niiltä aluksen omistajilta, jotka ovat ilmoittaneet ajantasaiset tiedot rekisteriin. Lausunnonantaja esittää, että rekisterissäpitomaksua ei peritä aluksilta, jotka saavat kauppa-alustukea tai ovat päästökaupassa, koska maksulle ei ole perustetta eikä maksua ainakaan tule korottaa. Asetusluonnoksessa esitetään jälleen korotuksia muuna kuin virastoaikana käsiteltäville poikkeusluville. Kustannus poikkeuslupan hakemisesta virka-ajalla on jo merkittävä ja lausunnonantaja katsoo, että samansuuruisella maksulla tosiasiassa katetaan poikkeuslupien hakemisesta aiheutuvat kulut. Merenkulun suoritteisiin liittyvä kohta 5.5 ja siihen sisältyviin dokumentteihin säännöllinen päivittäminen ja kehittäminen on välttämätöntä turvallisuuden ja ympäristönsuojelun varmistamiseksi. Nykyinen käytäntö, jossa hyväksynnästä tai arvioinnista peritään 1 100 € maksu, ei tue tätä tavoitetta riittävästi. Päästökauppaan liittyvien maksujen osalta toteamme, että maksujen perusteena oleva aluskoko ei ole perusteltu ja kyseenalaistaa luonnoksen kohdassa 10.3.1 esitetyn päästötietojen tarkastamismaksumallin. Lausunnonantaja katsoo, että tarkastusmaksun korottaminen päästöjen määrän mukaan on korotettu päästömaksu, josta ei asetuksen tasolla voida päättää. Lausunnonantaja pitää asetuseruonnoksessa esitettyjä suoritteita päästötietojen tarkastamisesta kohtuuttomina. Lausunnonantaja katsoo, että viranomaisen valvontatehtävästä perittävä maksu ei voi olla niin korkea kuin asetuseruonnoksessa esitetään.

Suomen Laivameklarit ry katsoo lausunnossaan, että koska asetuseruonnoksessa vain luetellaan uudet ensi vuoden alussa voimaan tulevat palvelujen hinnat, viraston asiakkaan on aika mahdotonta luotettavasti arvioida omaan toimintaansa kohdistuvien maksujen kokonaismäärää tai niiden nousun aiheuttamia kustannuksia. Tämä ei ole erityisen läpinäkyvää viranomaistoimintaa, eikä anna toimijoille mahdollisuutta ennakoida omaa toimintaansa. Lausunnossa todetaan, että esitetyt korotusprosentit ovat hyvin suuria verrattuna muuhun kustannustason nousuun vuonna 2025. Korotusesitys ei siis ole kohtuullinen ja sen perustelut ovat sangen ylimalkaisia. Suomen Laivameklarit ry katsoo, että ministeriön ja Liikenne- ja viestintäviraston tulisi tarkemmin perustella maksujen nostoa kunkin liikennemuodon ja palvelun osalta erityisesti suurimpien nostotarpeiden kohdalla. Lisäksi esityksessä tulisi tuoda paremmin esille uudet suoritteet ja niihin liittyvät korotukset sekä niiden vaatima uusi työ määrä tai muut kustannukset. Ministeriön

tulisi perusteluissa avoimesti esittää toimijoille, miten Liikenne- ja viestintäviraston palvelujen tuottamisen kustannustaso on kehittynyt eri liikennemuodoissa ja miksi tarpeita hintojen nostamiseen on olemassa.

VR:n tytäryhtiö Raideinfra Oy lausuu yleisellä tasolla yksityisraiteita koskevien suoritteiden korotuksista seuraavaa: Yksityisraiteet ovat tärkeä osa koko rautatiejärjestelmän toimivuutta ja huoltovarmuutta. Viranomaismaksujen korotukset syventävät entisestään rataverkonhaltijan toiminnan tappiollisuutta, heikentäen samalla rautatiejärjestelmän kilpailukykyä. Rataverkon haltija ei voi lähtökohtaisesti periä korotuksia asiakkailtaan eli rataverkon käyttäjiltä esimerkiksi osana ratamaksua, vaan ne jäävät rataverkon haltijan kannettavaksi. Yksityisraiteiden haltija ei voi rahoittaa toimintaansa myöskään valtion budjettirahoituksesta, kuten toimitaan Väyläviraston hallinnoiman valtion rataverkon osalta. Raideinfra Oy esittää, että kyseisessä asetusluonnoksessa esitetyt ehdotukset maksukorotuksiksi tulisi huomioida tulevina vuosina ja merkittävistä lisäkorotuksista tulisi pidättäytyä.

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry painottaa tehokkaan ja toimivan logistiikan kriittisyyttä Suomelle. Koronapandemia ja Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ovat entisestään korostaneet Suomen riippuvuutta kansainvälisistä markkinoista ja verkostoista, sekä sujuvien toimitusketjujen merkitystä Suomen kilpailukyvyille. SKAL pitää erittäin valitettavana sitä, että monet tieliikennettä koskevat maksut ovat nousemassa vuonna 2026 13-18 %. Maksutasojen korotusprosentti ylittää merkittävästi yleisen inflaation tai kuluttajahintojen nousuvauhdin. SKAL toteaa, että henkilö- ja tavaraliikennelupaa koskevaan hakemukseen on lisätty erillinen sähköisen hakemuksen hinta, joka on sama kuin aiemmin lupahakemuksen hinta. Perinteisen lupahakemuksen hintaa on samalla korotettu tuntuvasti. SKAL katsoo, että näin ollen olisi ollut mahdollisuus hieman laskea sähköisen lupahakemuksen hintaa. SKAL pitää kohdan 15.5 vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvää sisäisen pelastussuunnitelman tuntuhintaa korkeana. Lisäksi SKAL pitää erityisen suurena kohdan 12.2 "Lupatietoihin tehty korjaus, (yksilöllisesti valmistetun ajoneuvon valmistenumero) tai muu ajoneuvotekninen lausunto" korotusta 80 eurosta 250 euroon. Lisäksi SKAL epäilee virhettä ammattimaiseen kuljettamiseen liittyvien maksujen osalta toteamuksessa, että Kohdan 14.11 vuosimaksua ei peritä liikenneluvan haltijalta. Ilmeisesti pitäisi olla kohdan 14.12 maksu. SKAL pitää tärkeänä, että maksuihin liittyvä viranomaistoiminta, tietojärjestelmien ylläpito ja kehittäminen sekä viranomaisresurssien käyttö on mahdollisimman tehokasta, jotta vastaavilta maksutasojen kertaluontoisilta nousuilta voidaan tulevaisuudessa välttyä.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää asetusluonnosta perusteltuna ja painottaa siihen sisältyvien muutosesitysten kriittisyyttä viraston palvelutuotannon kannalta. Esitetyillä muutoksilla varmistetaan palveluita käyttäville toimijoille monilla yhteiskunnan eri aloilla välttämättömien palveluiden tuotannon henkilöstö-, tietojärjestelmä- ja muut resurssit muuttuneessa toimintaympäristössä, jossa häiriöttömyyden, jatkuvuuden hallinnan ja varautumisen sekä kyberturvallisuuden lisääntyneet vaatimukset edellyttävät merkittävää lisäresursointia palvelutuotantoon ja tietojärjestelmien kehittämistä muiden kehitystarpeiden lisäksi. Lisäksi virasto ehdottaa muutamia muutosehdotuksia 3 ja 5 §:iin sekä asetuksen liitteeseen.

Valtiovarainministeriö puoltaa asetusehdotusta esitetyn mukaisesti.

Muut lausunnonantajat kannattavat asetusehdotusta tai niillä ei ollut lausuttavaa tai ne eivät lausu asiassa.

Lausunnonantajat

1. Työ- ja elinkeinoministeriö
2. If Vahinkovakuutus Oyj
3. Suomen Autokoululiitto ry
4. Ilmatieteen laitos
5. Valtioneuvoston kanslia
6. Sisäministeriö
7. Väylävirasto
8. Sosiaali- ja terveysministeriö
9. Oikeusministeriö, ei lausu asiassa
10. Rajavartiolaitos
11. Kilpailu- ja kuluttajavirasto
12. HaminaKotka Satama Oy
13. Liikenne- ja viestintävirasto
14. Puolustusministeriö
15. Suomen Yrittäjät ry
16. Logistiikkayritysten Liitto ry
17. Suomen Varustamot ry
18. Suomen Laivameklariliitto
19. VR Group
20. Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry
21. Valtiovarainministeriö